

Samen stil zijn in de Stille Week

AUTEUR: Janneke Burger-Niemeijer, theoloog en redacteur van *De Reformatie*

Geef ons uw vrede, in deze stilte.
Breng onze onrust tot rust.

Geef ons uw vreugde, in deze stilte.
Breng onze onrust tot rust.

Geef ons uw zegen, in deze stilte.
Breng onze onrust tot rust.

@ Stichting Sela Music

In de kerk is het niet vaak stil. Meestal klinkt er muziek of hoor je mensenstemmen. We komen vaak om te luisteren naar wat mensen zeggen, wat God zegt. Het zou zelfs kunnen zijn dat er de laatste jaren minder stilte is gekomen en meer stemmen. Doordat meer gemeenteleden zijn gaan participeren, zijn kerkdiensten veelkleuriger en informeler geworden dan zo'n twintig jaar geleden. Waar is dan de stilte gebleven?

De week voor Pasen wordt de Stille Week genoemd. Het is de week waarin we op Goede Vrijdag denken aan de kruisdood van onze Heer. In deze week zijn er steeds meer gereformeerde kerken die vespers organiseren, avondgebeden. Meestal zijn dat momenten waarin soberheid en stilte een grote rol spelen. Aan de voet van het kruis worden we stil. We luisteren naar woorden uit de Schrift, we bidden, we zingen. En we zijn stil om ons te concentreren op de Heer Jezus zelf.

Zutphen

In de GKv Zutphen worden al een aantal jaren vespers georganiseerd in de Stille Week. De opzet en uitvoering verschilt nogal per jaar. In 2013 werd een van de vier avonden door een catechisatiegroep ingekleurd. Een jongere zong, iemand anders speelde gitaar en jongeren lazen de teksten. Het karakter van de vespers in 2013 was minder op stilte en meer op gemeenschap gericht: een bandje dat speelde, een koor dat zong, mensen die een bloemstuk maakten en anderen die een mimestuk uitvoerden. Organisator Jan Werkman ervaart deze avonden als positief: 'Het helpt mij om bewuster stil te staan bij Goede Vrijdag, en dan natuurlijk ook bij Pasen. Andere jaren kwam ik op Goede Vrijdag veel meer midden uit het leven de kerk in. Nu heb ik tijd en rust gehad om na te denken over het kruis.'

Voorbeeldliturgie zoals gebruikt in Zutphen

Stilte
Begroeting
Psalm 73:10 en 11
Lucas 23:33-43
Opwekking 614 'Zie hoe Jezus daar loopt in Jeruzalem'
Overdenking
Stilte
Luisteren naar 'Gethsemane' van Sela, piano en dwarsfluit
Gebed

Gedicht

Luisteren naar 'Via Dolorosa' van Sela, zang en gitaar

Gezang 182:4 en 6

De eerste kaars wordt gedoofd

Einde in stilte

Bergschenhoek

De GKv Bergschenhoek organiseerde in 2012 voor het eerst een stilte-avond. Het doel van deze avond was inkeer en verstilling, dus niet ontmoeting of het delen van ervaringen. Opvallend is dat er geen meditatie of overdenking is. De avond bestaat uit het luisteren naar liederen, Bijbelteksten, zelf zingen, bidden. En vooral stilte. Na elk programmaonderdeel is er stilte. Judith Hoogbruijn geeft aan dat juist deze stilte zo goed is: 'In de afgelopen jaren is deze stilte-avond als zeer positief ervaren. De momenten van stilte tussen de liturgische onderdelen was wellicht het eerste jaar wat ongemakkelijk maar ook dat werd eigenlijk door de meeste gemeenteleden achteraf als positief ervaren. De aankleding van de kerk is sober, maar met aandacht voor symboliek: kaarsen, linnen doeken, broden, een liturgisch bloemstuk. Tijdens de stiltebijeenkomst zelf worden alle liederen, luisterliederen en Bijbelteksten geprojecteerd via de beamer. Wel krijgt iedereen een overzicht van de invulling op papier.'

Voorbeeldliturgie zoals gebruikt in Bergschenhoek

Gebed

Stilte

Marcus 14:12-26 (achtergrond harp)

Stilte

Luisteren naar 'The Last Supper' van Adrian Snell

Stilte

Gedicht

Stilte

Gezang 358

Stilte

Marcus 14:32-42 (achtergrond harp)

Stilte

Luisteren naar 'Gethsemane' van Adrian Snell

Stilte

Opwekking 614 'Zie hoe Jezus daar loopt in Jeruzalem'

Assen-Kloosterveen

Samen met broers en zussen de stilte opzoeken kan thuis en in de kerk, maar je kunt ook met elkaar in de natuur stil zijn. De GKv Assen-Kloosterveen organiseert al een aantal jaren op Stille Zaterdag een stiltewandeling. In eerste instantie was dat een mannenactiviteit, maar de laatste jaren wandelen ook vrouwen mee. Organisator Henk Pastoor vertelt: 'Ik kies een mooi gebied uit om te wandelen en daarheen vertrekken we op zaterdagochtend om acht uur. Aangekomen in het gebied deel ik een papier uit met wat gedachten om over na te denken. We vertrekken en lopen de eerste vijftien a twintig minuten in stilte en laten Gods woorden, de natuur, en de viering van Goede Vrijdag op ons inwerken. Daarna gaan we in tweetallen aan de praat en dan komt er van alles ter sprake. Er zijn diverse ochtenden geweest waarop we van hart tot hart mochten spreken met elkaar. We hebben in tweetallen gebeden, we hebben kringgebeden gehad bij een hek in het midden van de route door het veen. We mochten elkaar bemoedigen, raad geven en elkaar vertroosten met Gods woorden. We genieten ook van de kraanvogels die we daar horen trompetteren.'

Stiltewandelingen kun je zelf ook in je eigen woonplaats organiseren en daar een aantal christenen voor uitnodigen. Je stippelt een route uit waarbij je onderweg een paar keer stopt. Voor elke tussenstop kies je een tekst uit: een Bijbeltekst, een gebedstekst, en een vraag om over na te denken. Je eindigt in de kerk, waar je samen een lied zingt. Op deze manier plaats je het kruis in je eigen woonplaats: wat betekent het offer van Jezus als je door de straten loopt en mensen tegenkomt?

Voorbeeldliturgie voor een stiltewandeling, zoals gebruikt in Assen

Bijbellesing: 1 Samuël 23:16 en Psalm 63:7-9.

Aanwijzingen: We volgen de route door het veen. We laten ons leiden door de genummerde paaltjes, door elkaars aanwijzingen en vooral door God.

Punten om over na te denken en door te praten:

1. Gisteravond mochten we het lijdensevangelie lezen en het avondmaal vieren. Tot Jezus' gedachtenis. Denk de komende ca. twintig minuten in stilte na over dit niet te peilen wonder. Laat je gedachten leiden door wat er gelezen is. Vorm daarna tweetallen en spreek naar elkaar uit wat je hierin het meest heeft getroffen, waarover je het meest dankbaar bent, waar je het meest verdrietig over bent in je zelf, waarvoor Jezus voor jou moest lijden en sterven en opstaan. Deel dit samen (ongeveer een half uur)

2. David en Jonathan hadden elkaar lief. Ze deden geloften aan elkaar waarbij de Heer hun getuige was. 'Moge de Heer je daar aan houden,' zegt Jonathan ergens. Zo bemoedigen ze elkaar. Denk de komende twintig minuten in stilte na over de afgelopen periode dat je man naar Gods hart mocht zijn, evenals David. Hoe was je 'Man naar Gods hart' naar je vrouw, je kinderen, je zelf, je vriend, je collega, je buurman, je broers en zussen. Zoek een nieuwe wandelpartner voor het komende half uur en bemoedig elkaar door ervaringen uit te wisselen.

3. David en Jonathan namen huilend afscheid, lezen we. Totdat Jonathan zich vermande en zei: vaarwel! Ze herhalen hun beloftes aan elkaar en gaan huns weegs. Na het overdenken en bespreken van je gevoelens en elkaar te hebben bemoedigd (opdrachten 1 en 2) zou het mooi zijn om elkaar nu op te dragen aan de Heer. Hij schiep jou, Hij kent jou als geen ander en weet precies wat je nodig hebt. Draag elkaar op aan de Heer door al lopend, hardop, met open ogen, voor elkaar te bidden. Vorm weer tweetallen, al dan niet met iemand met wie je al eerder hebt gesproken vanochtend.